

МЕМОРАНДУМ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА
ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ИНТЕРРЕГ – ИПП ТГС
CCI 2014ТС16I5СВ006

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,

представявано от министъра на регионалното развитие и благоустройството,

и

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЯ,

представявано от министъра на местното самоуправление

(наричани по-долу държави-участнички)

съгласно:

- Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 година за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП II) (наричан по-долу Регламент (ЕС) № 231/2014);
- Регламент за изпълнение (ЕС) № 447/2014 на Комисията от 2 май 2014 година относно специфичните правила за изпълнение на Регламент (ЕС) № 231/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (наричан по-долу Регламент (ЕС) № 447/2014);
- Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (наричан по-долу Регламент (ЕС) № 1299/2013);
- Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (наричан по-долу Регламент (ЕС) № 1303/2013);
- Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 година за определяне на общи правила и процедури за изпълнението на

- инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност (наричан по-долу Регламент (ЕС) № 236/2014);
- Споразумение за партньорство между Република България и Европейския съюз, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014–2020 г., одобрено с Решение на Европейската комисия С(2014) 5582 от 7 август 2014 г.;
  - Рамково споразумение между Европейската комисия и държавата-бенефициент по ИПП относно определяне на принципите на финансовата помощ по линия на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП II);
  - Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ – ИПП ТГС, ССИ 2014ТС16I5СВ006, одобрена от Европейската комисия с Решение С(2015) 5653 от 5 август 2015 г. (наричана по-долу Програмата);

и имайки предвид, че:

- (1) Тази програма се изпълнява на принципа на споделено управление. Следователно, Република България и Комисията отговарят за управлението и контрола на Програмата, в съответствие техните отговорности, както е предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 и Делегиран Регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията и в Регламент (ЕС) № 447/2014.
- (2) С Решение с № 156 на Министерския съвет на Република България от 21 март 2014 г. са определени единни Управляващ орган, Сертифициращ орган и Одитен орган за целите на параграфи 1, 2 и 4 на член 123 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и в съответствие с член 36 от Регламент (ЕС) № 447/2014.
- (3) Националният орган е определен с Акт № 18-1697/1 от 27 ноември 2015, в съответствие с Акт № 11-65/35 от 16 ноември 2015 на Националния координатор за ИПП на Република Македония.
- (4) Управляващият орган (УО) и Националният орган (НО) носят отговорност за правилното изпълнение на техните функции, заложили в Програмата, настоящия Меморандум за изпълнение и приложимото европейско и национално законодателство.

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

Меморандумът за изпълнение (наричан по-долу Меморандум) определя общите правила за управление и изпълнение на Програмата, както и органите по Програмата и разпределението на функциите между тях.

Член 2

Приложими разпоредби

- (1) По отношение на Република България, като държава членка на ЕС, участваща в Програмата, са в сила правилата, приложими по цел Европейско териториално сътрудничество, заложи в Регламент (ЕС) № 1303/2013 и Регламент (ЕС) № 1299/2013, както е предвидено в раздел VI, глава II на Регламент (ЕС) № 447/2014.
- (2) По отношение на Република Македония, участваща в Програмата като държава бенефициент по ИПШ II, са в сила правилата, приложими по цел Европейско териториално сътрудничество, както е предвидено в раздел VI, глава II, член 33, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 447/2014, без да се засягат обосновани изключения, изложени в съответното финансово споразумение.

Член 3

Определения

- (1) **Приоритетна ос:** един от приоритетите на стратегията на Програмата, съответстващ на тематичен приоритет, посочен в Приложение III на Регламент (ЕС) № 236/2014. Тя се състои от една или повече специфични цели и описание на дейностите, които ще бъдат подкрепени, както и очаквания им принос към специфичните цели.
- (2) **Операция:** проект, дейност или група дейности, избрани от Съвместния комитет за наблюдение, който/които допринася/-т за постигането на целите на Програмата и Приоритетната ос, към която се отнася/т.
- (3) **Бенефициент/Партньор по проект:** институция/организация, участваща в изпълнението на дейности по проекти, допустими за финансиране със средства от ЕС.

- (4) **Водещ бенефициент/Водещ партньор:** всички бенефициенти на дадена операция определят един от тях за Водещ бенефициент/Водещ партньор, който поема отговорността за изпълнението на цялата операция и за подписването на договор за субсидия с УО.
- (5) **Договор за субсидия:** писмено споразумение между УО и Водещия бенефициент/Водещия партньор, определящо подробните условия за правилното изпълнение на избраната операция.
- (6) **Нередност:** всяко нарушение на разпоредба относно приложимите правила и договори, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, което е имало или би имало като резултат нарушаване на общия бюджет на Европейския съюз чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза.

ГЛАВА II

АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 4

Управляващ орган

- (1) Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството на Република България е определена за единствен Управляващ орган (УО) за целите на параграф 1 на член 123 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.
- (2) УО е отговорен за управлението и изпълнението на Програмата в съответствие с принципите на добро финансово управление и разпоредбите на член 125 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и параграфи 1, 2 и 4 на член 23 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.

Член 5

Национален орган

- (1) Министерство на местното самоуправление на Република Македония е определено за Национален орган (НО).
- (2) Компетенциите и отговорностите на НО са както следва:
  - Осигуряване на подкрепа на УО при изпълнение на Програмата;

- Определяне на представители на Република Македония в Съвместния комитет за наблюдение (СКН) и осигуряване на подкрепа на работата на СКН;
- Осигуряване и превеждане към УО на македонското национално публично съфинансиране за Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“;
- Подписване на договори и осигуряване превод на македонското публично съфинансиране от държавния бюджет за проекти по приоритетни оси 1, 2 и 3 с бенефициенти от Република Македония;
- Вземане на участие в подготовката на документи, свързани с програмата, в т.ч. Насоки за кандидатстване;
- Осигуряване на подкрепа на УО за координиране процеса на оценка и подбор на операции, в т.ч. провеждане на процедура за назначаване на оценители от македонска страна;
- Осигуряване на съответствието на разходите с правилата на съответната Програма и ЕС чрез подходяща система за контрол;
- Осигуряване функционирането на Системата за първо ниво на контрол чрез назначаване на контрольори, отговорни за осъществяването на първо ниво на контрол за партньорите на територията на Република Македония;
- Предотвратяване, установяване, коригиране и докладване на нередности, извършени от бенефициенти от Република Македония, и информиране на УО за всякакви нередности, установени или предполагаеми, на територията на Република Македония;
- Осигуряване на необходимото възстановяване на средства в случай на финансови корекции на програмно ниво, в съответствие с член 8.4(a)(vi) от Регламент (ЕС) № 1299/2013, пропорционално на одобрения бюджет на проектите на македонските бенефициенти;
- Установяване на ефективна система за проверка и избягване на възможно двойно финансиране на македонски партньори;
- Гарантиране, че бенефициентите, ангажирани с изпълнението на операции, поддържат или отделна счетоводна система, или подходящ счетоводен код за всички трансакции, отнасящи се към съответните операции;
- Въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите, отчитайки идентифицираните рискове;
- Осигуряване на достъп до информация за УО, Сертифициращия орган и Одитния орган за изпълнение на съответните им задачи;
- Установяване на процедури за осигуряване на адекватна одитна пътека по отношение на македонските бенефициенти;

- Извършване на процедура и вземане на решения по възражения, подавани от македонските бенефициенти, и информиране на УО за решенията.

Член 6

Сертифициращ орган

- (1) Дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите на Република България е определена за единствен Сертифициращ орган (СО), отговорен за получаване на плащания от ЕС, и за целите на параграф 2 на член 123 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.
- (2) Функциите на СО се изпълняват в съответствие с член 126 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и член 24 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.
- (3) При изпълнение на функциите си СО може да издава насоки, инструкции и други документи, които се координират с УО и са задължителни за Програмата.

Член 7

Одитен орган и Група на одиторите

- (1) Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ към министъра на финансите на Република България е определена за единствен Одитен орган (ОО) за целите на параграф 4 на член 123 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.
- (2) Функциите на Одитния орган се изпълняват в съответствие с член 127 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и член 25 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.
- (3) Одитният орган се подпомага от Група на одиторите в съответствие с параграф 2 на член 25 от Регламент (ЕС) № 1299/2013, включваща представители на всяка държава-участничка:
  - а. За Република България – представители/и от Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ към министъра на финансите, и
  - б. За Република Македония – представител/и на Правителството на Република Македония – Одитен орган за Инструмента за предприсъединителна помощ.
- (4) Функциите на Групата на одиторите се изпълняват в съответствие с параграф 2 на член 25 от Регламент (ЕС) № 1299/2013.

- (5) Групата на одиторите се сформира до три месеца от датата на решението за одобряване на Програмата. Групата изготвя свои процедурни правила и се председателства от представител на Одитния орган.

Член 8

Съвместен комитет за наблюдение

- (1) Съвместният комитет за наблюдение (СКН) се сформира в съответствие с член 38 от Регламент (ЕС) № 447/2014 от държавите-участнички не по-късно от три месеца от датата на уведомяване на държавата-членка за решението за одобрение на Програмата.
- (2) Съставът на СКН се одобрява от държавите-участнички, като той включва представители на съответните органи и организации в съответствие с параграф 2 на член 38 от Регламент (ЕС) № 447/2014.
- (3) Всяка от държавите-участнички е отговорна за определяне на национални представители в СКН, спазвайки своите национални правила и принципите на партньорство и многостепенно управление.
- (4) СКН се председателства от представител на УО или НО, в зависимост от страната домакин.
- (5) СКН изпълнява функциите си в съответствие с разпоредбите на член 38 от Регламент (ЕС) № 447/2014 и членове 49 и 110 от Регламент (ЕС) № 1303/2013. Отговорностите и процесът на вземане на решения от СКН се определят от Процедурни правила, съвместно изготвени от УО и НО и одобрени на първото заседание на СКН.
- (6) СКН заседава не по-малко от веднъж в годината. Допълнителни заседания могат да се свикват по инициатива на една от държавите-участнички или Комисията.

Член 9

Съвместен секретариат

- (1) Съвместният секретариат (СС), сформиран за изпълнение на Програмата, е разположен както следва: главен офис в Кюстендил, Република България, с клон в Струмица, Република Македония.

- (2) Съставът, длъжностните характеристики и възнаграждението на персонала на СС се определят от СКН, като следва да се осигури балансиран брой експерти от държавите-участнички.
- (3) Изборът на състава се извършва от УО и НО чрез публична и прозрачна процедура в съответствие с приложимото законодателство и при спазване на принципа на равни възможности между кандидатите.
- (4) Трудовите правоотношения на персонала на главния офис на СС се уреждат от българското законодателство. Персоналът на СС в главния офис встъпва в договорни правоотношения с УО. За назначаване на чужди граждани в главния офис на СС не се изискват разрешения за работа.
- (5) Трудовите правоотношения на служителите в клона на СС се уреждат от законодателството на Република Македония. Наетите лица в клона на СС встъпват в договорни отношения с НО.
- (6) При спазване на разпоредбите на параграф 2 на член 23 от Регламент (ЕС) № 1299/2013, СС подпомага УО, НО и СКН при изпълнение на съответните им функции. СС също предоставя информация на потенциалните бенефициенти за възможностите за финансиране по Програмата и подпомага бенефициентите при изпълнение на операциите в съответствие с обхвата на своите задължения.
- (7) Разходите на СС се покриват от бюджета на Програмата (Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“).

Член 10

Първо ниво на контрол

- (1) В съответствие с разпоредбите на параграф 4 на член 23 от Регламент (ЕС) № 1299/2013, УО и НО определят органа или лицето/-ата, отговорни за извършване на верификации по отношение на бенефициенти, разположени на съответната територия. Контрольорите се определят при спазване на съответните национални процедури.
- (2) Функциите на контрольорите се изпълняват в съответствие с параграф 4 на член 23 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 и параграф 4 на член 125 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.
- (3) Контрольорите проверяват дали съфинансираните продукти и услуги са доставени и дали разходите, декларирани от бенефициентите, са били заплатени и дали съответстват

на приложимото законодателство, на Програмата и на условията за подпомагане на операцията, в т.ч. правилата за допустимост на разходите.

- (4) УО следва да се увери, че разходите на всеки бенефициент, участващ в операция, са верифицирани от определен контролор, преди да извършва плащания към Водещия бенефициент.

Член 11

Оценители

За нуждите на техническата оценка (оценка на качеството) на проектните предложения, ще бъдат назначени външни оценители. За дадена покана за проектни предложения, равен брой оценители от държавите-участнички следва да извършват техническа оценка.

ГЛАВА III

ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 12

Подбор на операции и договаряне

- (1) Подборът на операциите по Програмата се извършва от СКН след провеждане на открити покани за набиране на проектни предложения и/или чрез идентифициране на стратегически проекти.
- (2) Избраните операции включват минимум двама бенефициенти – по един от всяка участваща държава.
- (3) Операциите се извършват в територията на Програмата. По решение на СКН, цялата или част от дадена операция може да се осъществи извън територията на Програмата, при условие че са спазени изискванията на параграфи 2 и 3 на член 44 от Регламент (ЕС) № 447/2014.
- (4) Операциите не могат да бъдат одобрени за финансиране, когато са физически завършени или изцяло изпълнени преди подаване на проектното предложение от бенефициента до УО, независимо от това дали всички свързани плащания са извършени от бенефициента.
- (5) Въз основа на решението на СКН относно предложенията за операции и финансовите им планове, внесени за одобрение, УО сключва договори за субсидия в евро (за

европейското и българското публично национално съфинансиране) с водещите бенефициенти за изпълнение на операциите.

- (6) НО сключва договорите с македонските партньори за предоставяне на македонското публично национално съфинансиране.

Член 13

Наддоговаряне

- (1) Когато нивото на договаряне на ниво Програма доближава 100%, УО може да предложи на СКН да приеме принципа на наддоговаряне, отчитайки степента на финансовото изпълнение на ниво проект към момента и други фактори от значение. След одобрение от страна на СКН, УО ще пристъпи към подписване на допълнителни договори за субсидия с Водещите бенефициенти според класирането на проектните предложения от резервния списък по последната покана за набиране на проектни предложения. НО ще пристъпи към подписване на договори с македонските партньори за предоставяне на македонското публично национално съфинансиране.
- (2) Бенефициентите се информират своевременно и носят финансова отговорност при наддоговаряне. В случай че УО не може да възстанови дълговете, възникнали в резултат на наддоговаряне, в съответствие с разпоредбите на договорите за субсидия, НО възстановява на УО съответните европейски средства, свързани с финансирането на операции на македонски бенефициенти.

Член 14

Тръжни процедури

- (1) При възлагането на услуги, доставки и строителство с договори, сключени от бенефициентите, при провеждане на тръжни процедури се спазват разпоредбите на глава 3 от дял IV на част втора от Регламент (ЕС Евратом) № 966/2012 и глава 3 от дял II от част втора от Делегиран Регламент (ЕС) № 1268/2012, които ще се прилагат за цялата територия на Програмата, както от българска, така и от македонска страна.
- (2) При възлагането на договори за услуги, доставки и строителство от страна на УО в рамките на средствата за дейности по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“, тръжните процедури, прилагани от УО, могат да бъдат или тези, посочени в Параграф 1, или определените от националното законодателство за обществените поръчки.

- (3) При възлагането на договори за услуги, доставки и строителство от страна на НО в рамките на средствата за дейности по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“, процедурите за възлагане спазват разпоредбите, посочени в Параграф 1.

ГЛАВА IV

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ И КОНТРОЛ

Член 15

Национално съфинансиране

- (1) Националното публично съфинансиране по приоритетни оси 1, 2 и 3 на Програмата в размер на минимум 15% от общия им бюджет се осигурява от участващите страни пропорционално на разпределението на средствата между партньорите от всяка държава.
- (2) Националното съфинансиране по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ на Програмата в размер на минимум 15% се осигурява от участващите страни наравно.
- (3) В съответствие с член 130 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, междинните плащания от Европейската комисия не могат да надвишават 90% от сумата, получена при прилагането на процента на съфинансиране за всяка приоритетна ос. УО и НО са отговорни за осигуряването на останалия принос от ЕС (10%), необходим за приключване на проектите, пропорционално на одобрения бюджет на проекта на българските и съответно македонските бенефициенти, докато Комисията определи и изплати сумата по окончателния баланс (след проверка и приемане на отчетите, в съответствие с член 139 и член 141 от Регламент (ЕС) № 1303/2013).

Член 16

Банкови сметки и валутни курсове

- (1) УО е отговорен за осигуряването на банкова сметка в евро за получаване на македонското национално съфинансиране за Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“.
- (2) НО е отговорен за осигуряването на банкова сметка в евро за получаване на авансовото, междинните и окончателните плащания по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“.
- (3) Курсовите разлики, които възникват при превръщане на националната валута от/в евро, се поемат от съответния бенефициент.

- (4) Разходите, направени във валута, различна от евро, се превръщат в евро, като се използва месечния счетоводен обменен курс на Комисията (InforEuro) за месеца, през който тези разходи се представят за верификация (в съответствие с буква б) на член 28 от Регламент (ЕС) № 1299/2013).

Член 17

Плащания към водещи бенефициенти (приоритетни оси 1, 2 и 3)

- (1) УО носи отговорност за разплащане на допустимите верифицирани разходи (ЕС и българско национално публично съфинансиране) към български и македонски водещи бенефициенти.
- (2) НО носи отговорност за разплащане на допустимите верифицирани разходи (македонско национално публично съфинансиране) към македонските бенефициенти.

Член 18

Плащания по приоритетна ос 4 „Техническа помощ“

- (1) Размерът на средствата по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ възлиза на 10% от бюджета на Програмата.
- (2) УО, в координация с НО, подготвя многогодишен индикативен план и годишна бюджетна прогноза на дейностите по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“, както и индикативното разпределение на средствата за всяка държава-участничка.
- (3) Средствата по приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ се разходват и отчитат от УО и НО в строго съответствие с одобрения от СКН годишен бюджет за техническа помощ. В случай че УО или НО е превел повече средства, отколкото са изразходвани в действителност, разликата се възстановява след одобряване на годишния отчет за разходите от ръководителя на УО.
- (4) НО превежда националното съфинансиране към УО в срокове, посочени в Ръководството на програмата, и след получаване на искане за плащане от страна на УО.
- (5) УО превежда средства за авансови, междинни и окончателни плащания към НО в срокове, посочени в Ръководството на програмата, и след извършена проверка на разходите по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“, в рамките на наличните лимити по ИПП II и съответното национално съфинансиране.

Член 19

Допустимост на разходите

- (1) Правилата за допустимост на разходите по програмата са в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) № 1299/2013. Установена е ясна йерархия на правилата за допустимост на разходите, като правилата на ЕС и на Програмата имат предимство пред съответните национални такива.
- (2) Правилата за допустимост на разходите по отношение на разходи за персонал, офис и административни разходи, пътни и квартирни разходи, разходи за външна експертиза и услуги, както и разходите за оборудване са в съответствие с Делегиран Регламент (ЕС) № 481/2014 на Комисията от 4 март 2014 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 1299/2013.
- (3) Без да се засягат правилата за допустимост, предвидени в делегирания регламент, посочен в параграф 2 от настоящия член, СКН може да установи допълнителни правила за допустимост на разходите за Програмата като цяло, които се прилагат и за двете държави-участнички.
- (4) По въпроси, които не са обхванати от правилата за допустимост, предвидени в параграф 2 и 3 от настоящия член, се прилагат националните правила на държавата-участничка, в която са извършени разходите.

Член 20

Нередности и възстановяване на неправомерно платени средства

- (1) Съгласно член 72 (з) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, всяка държава-участничка е отговорна за предотвратяване, разкриване, коригиране и докладване на нередности, включително измами, както и за възстановяване на неправомерно платени средства на бенефициентите, намиращи се на нейна територия (в т.ч. и лихвите в случай на просрочени плащания). И двете страни се задължават да уведомят Европейската комисия за всяка регистрирана нередност и редовно да информират Комисията за напредъка на административните и съдебните производства.
- (2) УО следва да гарантира, че всяка сума, платена в резултат на нередност, се възстановява от водещия бенефициент. В случай че водещият бенефициент не успее да осигури възстановяване на средствата от другите бенефициенти или ако УО не успее да осигури възстановяване на средствата от водещия бенефициент, то държавата-участничка, на

територията на която се намира съответният бенефициент, следва да възстанови на УО неправомерно платените на този бенефициент средства в рамките на една година от датата на регистриране на нередността.

- (3) НО следва да възстанови на УО средствата от съфинансирането от ЕС, неправомерно платени на водещи бенефициенти/бенефициенти, намиращи се на територията на Република Македония, в сроковете, посочени в Ръководството на програмата. В този случай НО може да стартира съответна процедура съгласно националното си законодателство за възстановяване на неправомерно платените суми от съответния бенефициент.
- (4) В случай на подадена декларация/и за обжалване, УО и НО са отговорни за провеждане на съответната процедура/и, в съответствие с разпоредбите и сроковете, посочени в Ръководството на програмата.

Член 21

Финансови корекции от страна на Европейската комисия

- (1) В съответствие с член 85 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, Комисията има правото да наложи финансови корекции, като отмени целия или част от приноса на Съюза към Програмата и извърши събиране от държавите-участнички, с цел изключване от финансирането от Съюза на разходи, които са извършени в нарушение на приложимото право.
- (2) В случай на финансови корекции от страна на Комисията в резултат на системни нередности (когато отговорността не може да бъде отнесена към конкретен партньор/регион), двете държави-участнички се ангажират да възстановят сумата пропорционално на утвърдените бюджети по проектите на българските и съответно македонските бенефициенти.
- (3) В случай на отмяна от Комисията на част от сумите по програмата, в съответствие с член 46, точка 4 от Регламент (ЕС) № 447/2014, във връзка с членове 86 до 88 и 136 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, сумите се приспадат от наличния бюджет на програмата и/или от бюджетите на нестартирани проекти или проекти със сериозна забава в изпълнението. Държавите-участнички могат също така да решат отменените суми да бъдат осигурени от държавните бюджети пропорционално на разпределението на

средствата между партньорите от всяка страна, съгласно утвърдените бюджети в проектите.

ГЛАВА V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 22

Наръчници и насоки за изпълнение

Наръчникът за изпълнение на Програмата, Насоките за изпълнение на проекти, както и други специфични документи с указания се разработват съвместно от УО и НО.

Член 23

Комуникация

Официалният език на програмата е английският език. В тази връзка, всяка писмена комуникация между страните, органите и бенефициентите, участващи в изпълнението на Програмата, се осъществява на английски език.

Член 24

Изменения на Меморандума за изпълнение

Всяко изменение на настоящия Меморандум се осъществява чрез допълнително споразумение. Изменението влиза в сила в съответствие с чл. 26 и съставлява неразделна част от този Меморандум.

Член 25

Разрешаване на спорове

В случай на спорове, страните се съгласяват да намерят приятелско и взаимно приемливо решение. В случай че не успеят да постигнат съгласие, всички спорове, възникнали във връзка с изпълнението на програмата, се уреждат от компетентния български съд.

Член 26

Влизане в сила

Меморандумът за изпълнението на Програмата влиза в сила от датата на получаване по дипломатически път на втората от нотите, с която страните се уведомяват, че са изпълнени изискванията на съответните законодателства за влизането му в сила.

Настоящият Меморандум е съставен и подписан в два оригинални екземпляра, на български език, съгласно Конституцията на Република България, на македонски език, съгласно Конституцията на Република Македония, и всеки от тях на английски език, като всички текстове имат еднаква сила. В случай на разминавания в тълкуването, английският текст ще се ползва с предимство.

Република България,

представявана от министъра на
регионалното развитие и благоустройството,
от името на Правителството
на Република България,

Място: София

Дата: 20.01.2016г.

Лиляна Павлова

**Министър на регионалното
развитие и благоустройството**

Подпис:

Република Македония,

представявана от министъра на
местното самоуправление,
от името на Правителството
на Република Македония,

Място: Скопје

Дата: 01.03.2016

Лирим Шабани

Министър на местното самоуправление

Подпис: